

Slovenska podjetja v sožitju z okoljem

Številna podjetja se zavedajo, da za učinkovito varstvo okolja ni dovolj zgolj slediti zakonskim predpisom, ampak je potrebna celostna strategija.

Žiga Kariž

V Gorenju imajo digitalno podprt sistem ravnanja s kemikalijami.

Omejčitve, ki nam jih narekuje okolje, so pripeljale do oblikovanja trajnostnih modelov razvoja in približevanja krožnemu gospodarstvu. Varstvo okolja je danes del strategije vsake uspešne gospodarske družbe. V Sloveniji je kar nekaj podjetij, ki s svojim poslovanjem izpolnjujejo zakonske zahteve in jih v marsičem celo presegajo.

Med prvimi uveljavili nov standard

Eno takih je farmacevtsko podjetje Lek, d. d., ki je del skupine Novartis. Kot pravijo, je njihov odnos do upravljanja okoljskih vplivov in naravnih virov

dolgoročen, temeljni pristop pa je preprečevanje vseh vrst onesnaževanja.

Odgovorno prakso na področju varovanja okolja so vključili v sprejemanje in izvajanje vseh poslovnih odločitev. Poleg izboljšav kakovosti in cenovne konkurenčnosti sta cilj optimizacije vedno tudi presoja okoljskih vidikov in izboljšanje okoljske učinkovitosti proizvodnih procesov.

Okoljsko naravnost podjetja potrjujejo tudi s prejetimi certifikati. Med prvimi v Sloveniji so uveljavili novi okoljski standard ISO 14001:2015. So prva in edina farmacevtska družba v Sloveniji, ki je vključena v shemo EU za odgovorno upravljanje okoljskih vplivov EMAS, in sicer na vseh štirih lokacijah (Ljubljana, Mengeš, Lendava, Prevalje). Uveljavljen imajo tudi Program odgovornega ravnanja za kemijsko industrijo POR.

Vse manj nevarnih kemikalij

Družba Lek je zgolj v letu 2016 v varstvo okolja vložila 5,2 milijona evrov, naložbe v okoljske tehnologije pa so sestavni del vseh investicij. V zadnjih letih so tako na vseh štirih proizvodnih lokacijah vgradili naprave za regenerativno termično oksidacijo, s čimer so emisije nehalogeniranih hlapnih organskih spojin med letoma 2010 in 2015 zmanjšali za kar 63 odstotkov.

Ob tem se lahko pohvalijo s podatkom, da predelajo kar 92 odstotkov odpadnih organskih topil, ki nastajajo pri proizvodnji farmacevtskih učinkovin. Pretežni del odpadne embalaže oddajo v predelavo in ga stalno povečujejo. Narašča tudi delež reciklirane vode, ki jo namenijo za hlajenje procesov, pomembno pa je, da načrtno opuščajo uporabo nevarnih kemikalij.

Z digitalizacijo nad kemikalije

Z naraščajočimi izzivi ravnanja s kemikalijami so se v zadnjih letih spopadli tudi v Gorenju. Kot nam je povedal mag. Damijan Povodnik, vodja projekta EHS SAP v tem podjetju, so se leta 2015 odločili storiti korak naprej s sodobnim in digitalno podprtim sistemom gospodarjenja s kemikalijami in ob pomoči EHS-modula, ki je del informacijskega sistema SAP.

**92
odstotkov**
organskih topil
predelajo v Leku.

Foto: Arhiv Lek d.d. (Obraz v Lendavi)

»Posodobljen sistem smo začeli izvajati novembra 2016, najprej v matičnem podjetju, zdaj, ko prehajamo v zaključno fazo projekta, pa ga postopno širimo še v druga podjetja skupine,« je pojasnil.

Sistem zajema vzpostavitev nove, digitalno podprte baze podatkov o kemikalijah, ki vključuje tudi arhiviranje in upravljanje dokumentacije o kemikalijah, ki jih uporabljajo v procesih, ter informacijsko podprto in nadzorovano uvajanje novih kemikalij z vidika varstva okolja, varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti.

Integracija EHS-modula z obstoječim informacijskim sistemom SAP jim omogoča celoten pregled nad gospodarjenjem s kemikalijami in njihovo sledenje vzdolž celotne verige: od dobave, skladiščenja, transporta in proizvodnje do čiščenja odpadnih vod in ravnanja z odpadki.

Pripravljeni na nove zahteve

S posodobitvijo sistema ravnanja s kemikalijami so poskrbeli tudi za izpolnitev novih zakonskih pogojev, ki jih je prinesla Uredba IED. Okoljevarstveno dovoljenje so pridobili leta 2008 in ker so od takrat izvedli le eno manjšo spremembo v tehnoloških procesih, jim dovoljenja še ni bilo treba spreminjati. Tako tudi še niso pripravili izhodiščnega poročila, ki ga uredba zahteva, izdelave pa se bodo lotili, ko bo Ministrstvo za okolje uveljavilo obljubljene spremembe uredbe in spremljajočih pravilnikov.

Zagotavljajo sledljivost

V podjetju Vipap s pripravo poročila niso imeli večjih težav, saj so okoljske parametre nadzirali tudi pred sprejemom nove ureditve. »Vrtine smo imeli že prej, zdaj smo jih le še nekaj dodali,« pojasnjuje Jasmina Šepetavec, vodja ekologije in sistemov kakovosti. V poročilu obsega monitoringa tal in podzemnih voda,

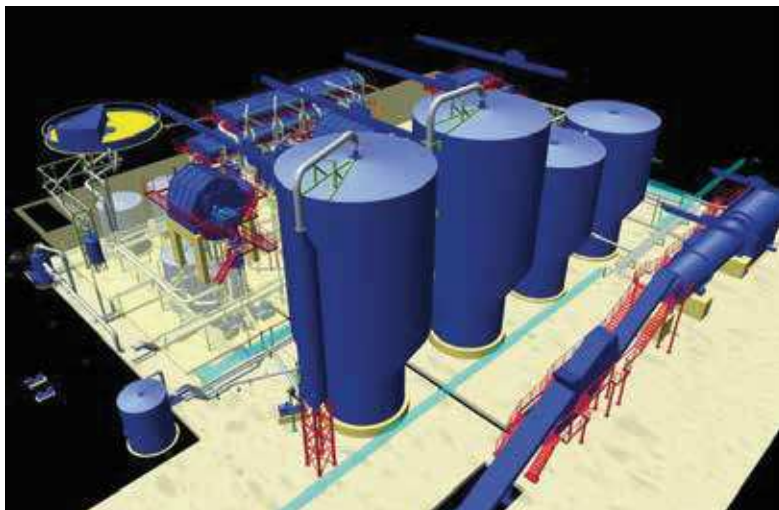

Foto: ArhivVIPAP

ki ga zahteva Uredba IED, sicer še niso določili, a bodo dopolnilo uredili v kratkem.

V podjetju Vipap neprestano spremljajo in vrednotijo pomembne vplive njihove dejavnosti na okolje z vseh okoljskih vidikov: voda, zrak, ravnanje z odpadki, sevanje, ravnanje z nevarnimi snovmi, učinkovita raba vode, energije, surovin in naravnih virov.

Obratujejo v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem. Vzpostavili so sistem delovanja preizkusnega laboratorija v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025:2005, pridobili so evropski znak za okolje ter vpeljali sistem kontrole produktivnih skupin FSC® v skladu s certifikacijskim sistemom Forest Stewardship Council®, s čimer zagotavljajo sledljivost lesa oziroma lesnih proizvodov, vzpostavljajo pa tudi celovit sistem vodenja kakovosti in ravnanja z okoljem v skladu s standardoma ISO 9001 in ISO 14001.

V Vipapu skrbijo za nadzor vplivov njihove dejavnosti na okolje z vseh okoljskih vidikov.

Foto: ArhivVIPAP

Nove investicije v skladu z najnovejšimi standardi

Da bi zmanjšali vplive na okolje, se že desetletja trudijo tudi v podjetju Talum. Po besedah dr. Marka Homšaka, skrbnika sistema za ravnanje z okoljem v Talumu, so odpravili največja ekološka žarišča in ukinili najtežja dela.

»Vse nove investicije izvajamo skladno z najsodobnejšimi okoljevarstvenimi in varnostnimi standardi ter okoljevarstvenimi dovoljenji. Med letoma 2004 in 2008 je bilo za to namenjenih 7,2 milijona evrov sredstev, leta 2009 pa so bile investicije zaradi gospodarske krize praktično ustavljene. V zadnjih dveh letih pospešeno vlagamo v razvoj visokotlačnega litja,« je povedal. Kot je pojasnil, v Talumu poslujejo v skladu s certifikatom ISO 14001.

»Cilj družbe je trajnostni razvoj z nenehnimi izboljšavami in upoštevanjem življenjskega cikla proizvoda. To nam omogoča, da postajamo okolju prijazno podjetje skladno z direktivo o industrijskih emisijah in upoštevanjem najboljših razpoložljivih tehnik (BAT), s smernico Seveso in pridobljenim okoljevarstvenim dovoljenjem za skupino Talum,« je še razložil Marko Homšak, ki je v zadnjih mesecih aktivno sodeloval tudi pri razpravah o popravkih, ki bi bili potrebni v novi Uredbi IED in spremljajočih pravilnikih.

Vesel je, da so popravki pravilnikov že predani v javno obravnavo. »To je zagotovo premik na bolje. A morda bi veljalo razmisliti tudi o popravku krovne

uredbe, saj nekaj nedorečenosti povzroča nemalo težav,« je ob tem pojasnil Homšak. V podjetju Talum so se na izdelavo izhodiščnega poročila, ki ga zahteva nova ureditev, temeljito pripravili. Kljub temu bodo zaradi obsežnosti dodatnih dejavnosti, ki so jih morali izvesti v podjetju, poročilo oddali šele maja. [gg](#)

V podjetju Talum so odpravili največja ekološka žarišča in ukinili najtežja dela.

Foto: Arhiv Talum